

### I. Lijsten en registers van deskundigen

Elk hof van beroep en het Franse hooggerechtshof voor civiele en strafzaken (hof van cassatie) houdt een lijst of register van deskundigen bij.

Rechtbanken en openbare aanklagers mogen echter iedere persoon benoemen die zij geschikt en bekwaam achten. In dergelijke gevallen moeten zij hun keuze met redenen omkleeden.

De lijsten van deskundigen worden gepubliceerd op de websites van de rechtbanken en in het bijzonder op de website van het [hof van cassatie](#) en de hoven van beroep.

Om op een lijst van een rechtbank te worden opgenomen, moeten de deskundigen aan de volgende eisen voldoen:

Zij zijn jonger dan 70 jaar. In de praktijk moet de deskundige tussen 35 en 57-58 jaar oud zijn om op een lijst van deskundigen te worden opgenomen.

Zij zijn een burger van de Europese Unie.

Zij hebben niet in strijd met eer, eerlijkheid en goede zeden gehandeld.

Zij zijn niet onderworpen aan een disciplinaire of bestuursrechtelijke sanctie die heeft geleid tot ontslag, schrapping uit het register, herroeping van de status, intrekking van een erkenning of intrekking van een vergunning.

Zij zijn niet verwickeld in een procedure inzake persoonlijk faillissement of onderworpen aan enige andere sanctie waarin het handelswetboek voorziet.

Zij oefenen gedurende een minimumperiode een activiteit uit die verband houdt met hun specialisme.

Zij hebben geen enkele activiteit verricht die onverenigbaar is met de onafhankelijkheid die nodig is voor de uitvoering van een gerechtelijk (juridisch) deskundigenonderzoek.

Zij hebben hun hoofdactiviteit binnen het rechtsgebied van de rechtbank uitgeoefend.

Deskundigen die gespecialiseerd zijn in vertalingen en die een aanvraag indienen om op een lijst van een rechtbank van eerste aanleg te worden opgenomen, moeten hun beroep uitoefenen in het plaatselijke rechtsgebied van de specifieke rechtbank of in dit rechtsgebied wonen indien zij reeds met pensioen zijn gegaan

De aanvraag tot registratie van de deskundige wordt onderzocht door het openbaar ministerie en de rechters van de rechtbank van eerste aanleg. De beslissing wordt genomen door een vergadering van rechters van het hof van beroep.

Deskundigen moeten een eed afleggen voordat ze in het register worden opgenomen.

Om op de lijst van het hof van cassatie (nationale lijst) te worden opgenomen, moet een deskundige ten minste vijf jaar op een lijst van een hof van beroep (regionale lijst) staan.

Elke deskundige die voor het eerst in het register wordt opgenomen, moet na drie jaar opnieuw een aanvraag tot registratie indienen. Vanaf dat moment moeten deskundigen elke vijf jaar opnieuw een aanvraag tot registratie indienen. De beslissing om een deskundige niet opnieuw in het register op te nemen, moet worden gemotiveerd en kan worden aangevochten

Deskundigen kunnen uit het register worden geschrapt door een disciplinaire maatregel van het hof van beroep, die kan worden aangevochten.

Door de [Franse federatie van deskundigen](#) is een ethische code gepubliceerd.

### II. Kwalificaties van deskundigen

Over het algemeen moeten de deskundigen voldoende gekwalificeerd zijn in hun vakgebied.

Deskundigen moeten beschikken over beroepservaring en kennis van de procedureregels, in het bijzonder van de regels die van toepassing zijn op deskundigenprocedures.

Zij moeten zich permanent bijscholen en dit wordt elke vijf jaar gecontroleerd door de hoven van beroep. De permanente bijscholing van deskundigen omvat: opleiding op het gebied van hun specialisme, die wordt gegeven door beroepsorganisaties;

opleidingssessies over het verloop van deskundigenprocedures, die worden gegeven door rechters en verenigingen van deskundigen.

### III. Vergoeding van deskundigen

In strafrechtelijke procedures geldt er een regeling voor de honoraria van de deskundige met betrekking tot bepaalde taken die de deskundige verricht. Voor sommige vakgebieden kan de openbaar aanklager of de onderzoeksrechter een aanbesteding voor een deskundigenonderzoek uitschrijven en de voordeligste offerte kiezen. Het ministerie van Justitie betaalt de kosten van het deskundigenonderzoek uit de justitiebegroting.

In civiele zaken wordt de vergoeding over het algemeen berekend op basis van het aantal uren dat de deskundige aan de zaak heeft gewijd, vermenigvuldigd met een uurtarief, vermeerderd met de kosten en de btw.

De rechtbank beslist over het bedrag van de vergoeding van de deskundige, in het kader van een procedure op tegenspraak, door rekening te houden met de tijdige indiening van het deskundigenrapport, de kwaliteit van het rapport en de mate van zorgvuldigheid waarmee de deskundige zijn taak heeft uitgevoerd.

Het is meestal de klager die een voorschot op de vergoeding van de deskundige betaalt. De rechtbank kan echter beide partijen gelasten tot betaling van een deel van het voorschot op deze kosten.

In haar eindbeslissing zal de rechtbank de in het ongelijk gestelde partij veroordelen tot betaling van de vergoeding van de deskundige.

Er is rechtsbijstand beschikbaar om de kosten van de deskundigenprocedure te dekken.

### IV. Aansprakelijkheid van deskundigen

De deskundige is verplicht om mogelijke aansprakelijkheid te dekken via een beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

De verzekering dekt de wettelijke en beroepsaansprakelijkheid van de deskundige, met inbegrip van opdrachten in andere lidstaten van de Europese Unie.

### V. Aanvullende informatie over deskundigenprocedures

In strafrechtelijke procedures kunnen deskundigen worden benoemd door de onderzoeksrechter, de openbaar aanklager of door een politieambtenaar met bevoegd gezag (*officier de police judiciaire*: een politieambtenaar die volgens de Franse wet belast is met het strafrechtelijk onderzoek en verdachten in hechtenis mag nemen).

In alle andere gevallen wordt de deskundige alleen door de rechtbank benoemd, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van een partij.

In civiele procedures is een voorlopig deskundigenrapport niet verplicht, maar wordt het wel ten eerste aanbevolen en is het vaak specifiek vereist. De deskundige levert een schriftelijk eindrapport af. Indien de deskundige het nodig acht om een technisch adviseur te raadplegen die gespecialiseerd is in een ander vakgebied, zal de deskundige het advies van de technisch adviseur bij het deskundigenrapport voegen. De rechtbank kan de deskundige oproepen om tijdens de mondelinge behandeling te getuigen, wanneer het rapport geen adequate basis vormt voor de beslissing van de rechtbank. In het eindrapport moet elke vraag van de rechtbank worden beantwoord en moet rekening worden gehouden met alle opmerkingen die de partijen in de loop van de deskundigenprocedure aan de deskundige hebben gericht.

### **1. Benoeming van deskundigen**

De titel van deskundige (*expert de justice*) wordt beschermd door het strafrecht. De deskundige staat op een lijst die wordt bijgehouden door de hoven van beroep en het hof van cassatie.

Er zijn tussen de 8 000 en 10 000 gerechtelijk deskundigen in Frankrijk.

In civiele, handelsrechtelijke en bestuursrechtelijke zaken kunnen deskundigen worden benoemd in een preliminaire of vooronderzoeksprocedure. 80 % van de deskundigenprocedures wordt voorafgaand aan het proces ingeleid.

De rechtbank benoemt een deskundige wanneer hij technisch advies nodig heeft voor de beslechting van het geschil: de rechtbank kan de deskundige ambtshalve of op verzoek van een van de partijen benoemen. De rechter bepaalt welke partij een voorschot op de kosten betaalt om het honorarium van de deskundige te dekken.

De partijen kunnen een deskundige voordragen, maar het is altijd de rechtbank of de openbaar aanklager die beslist welke deskundige wordt benoemd.

Tenzij specifieke redenen worden opgegeven, moet de deskundige worden gekozen uit een lijst die door een hof van beroep is opgesteld.

In civiele procedures zijn de partijen in hoge mate bij de werkzaamheden van de deskundige betrokken. Zij moeten meewerken en ingaan op alle verzoeken om documenten van de deskundige. Zij kunnen de deskundige tijdens vergaderingen op tegenspraak rechtstreeks verhoren en de deskundige verzoeken om commentaar op hun opmerkingen te geven. Deze mogelijkheden zijn veel beperkter in strafrechtelijke procedures, waar de deskundige zijn opdracht uitvoert onder de sterke afhankelijkheid van de rechter of de openbaar aanklager die hem heeft benoemd.

### **2. Procedure**

Voornaamste wetteksten die van toepassing zijn op gerechtelijk deskundigen in Frankrijk:

wetboek van strafvordering en wetboek van burgerlijke rechtsvordering,

*wet 71-498 van 29 juni 1971 betreffende gerechtelijk deskundigen*, meermaals gewijzigd, met name op 18 november 2016,

*decreet van 23 december 2004*, meermaals gewijzigd.

Deskundigen kunnen tijdens de procedure in contact staan met de partijen, maar daarbij moet het beginsel van hoor en wederhoor strikt in acht worden genomen. Uitzonderingen hebben betrekking op medische of bedrijfsgeheimen.

Er is geen opgelegde structuur voor de rapporten die deskundigen schrijven, maar er bestaan wel initiatieven om deze leemte op te vullen.

Desalniettemin moeten deskundigen in het rapport:

hun argumentatie onderbouwen,

de documenten specificeren waarop zij hun advies hebben gebaseerd,

de verklaringen van de partijen becommentariëren,

een volledige lijst geven van de documenten die aan hen zijn verstrekt.

Wanneer de rechtbank om een voorlopig rapport heeft verzocht, stuurt de deskundige dit rapport naar de partijen om hun verklaringen te verzamelen.

In strafzaken moet de deskundige de rechtszitting bijwonen. In civiele zaken kan de rechtbank de deskundige vragen de rechtszitting bij te wonen.

De deskundige kan bij beslissing van de rechtbank worden verplicht een bijkomend rapport op te stellen, bijvoorbeeld nadat partijen opmerkingen hebben gemaakt over het rapport en bijkomende vragen hebben gesteld.

De rechtbank controleert de voortgang van de onderzoeken van de deskundige. Deze taak is toegewezen aan een specifieke rechter van de rechtbanken van eerste aanleg.

*De hier gepresenteerde informatie is in het kader van het project "Een deskundige zoeken" verzameld bij nationale contactpunten die zijn geselecteerd door het [European Expertise & Experts Institute EEEI](#).*

Laatste update: 22/12/2020

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.